

Původce: Je osm typů herpetických virů způsobujících různá onemocnění. Herpes simplex virus (HSV) má dva typy - 1 a 2. Typ 1 způsobuje dobře známé opary na rtech. Typ 2 způsobuje opar na genitálu, další herpetické viry (typ 3) - Varicella zoster virus pásový opar, EB virus infekční mononukleózu atd. Typ 8 pak způsobuje Kaposiho sarkom u nemocných AIDS. Jednoznačně odlišit jednotlivé typy lze pouze laboratorními testy.

Příznaky

HSV1: Herpes simplex virus vytváří na kůži známý opar, nejčastěji na rtu, ale může se objevit i jinde na kůži. Opar se během několika dní zcela zahojí. K prvnímu setkání s virem HSV 1 dochází u většiny populace obvykle v časném věku. Virem HSV 1 či 2 se nakazíme většinou (primoinfekce) zcela bez příznaků. Asi u 1 % osob, které se poprvé setkají s HSV, se objeví právě opar (který se v průběhu života může kdykoliv opět objevit jako tzv. recidivující opar). Průběh může být i komplikovaný, např. herpetická vulvovaginitida (zánět pochvy), gingivostomatitida (zánět dásní a ústní dutiny), keratokonjunktivitida (postižení oka), herpetická meningoencefalitida (postižení mozku) nebo dokonce jako novorozenecká seps. Proto např. rodička ani nikdo ze zdravotníků na porodním sále nesmí mít čerstvý opar.

Virus zůstává v člověku po celý život a je obvykle latentní, tedy nezpůsobuje žádné příznaky onemocnění. Jeho reaktivace je možná několika způsoby, k nimž patří horečka, opalování na slunci – často na horách při lyžování – a vůbec jakýkoliv stres. Takovéto "probuzení" viru, který přežívá v nervové tkáni, se projeví jako opar – tedy skupinkou puchýřků s čirým obsahem, který se po několika dnech zkalí, puchýřky praskají a sekret zasychá v podobě lpících stroupků. Po jejich odloučení se opar bez jizvy zahojí. Při nesprávném ošetřování se může druhotně infikovat bakteriemi, vznikne bolestivý vřídek a hojení je pak delší.

HSV2: Genitální herpes (herpes genitalis nebo progenitalis), čili opar na genitálu se vyskytuje zejména u dospělých osob a patří mezi sexuální přenosné nemoci - STD. U mužů se opar vytváří na žaludu, předkožce a u gayů provozujících anální sex pak v okolí konečníku. U žen se vytváří nejčastěji v oblasti stydkých pysků.

Infikována může být i sliznice dutiny ústní v závislosti na sexuálních praktikách. Výskyt onemocnění vyvolané HSV 2 začíná v období sexuální aktivity, při výskytu u dětí je třeba myslet na možnost sexuálního zneužívání.

Opar na genitálu vypadá podobně jako opar na rtu. Pokud se ložiska rozpadnou ve vřed, silně bolí. Výskyt viru herpes simplex je celosvětový. Postihuje v různých oblastech 50-90 % populace.

Přenos HSV 1 je zprostředkovan slinami nosiče viru. K přenosu HSV 2 dochází obvykle při pohlavním styku. Typ 1 i 2 mohou být přeneseny při orálně - genitálním, orálně - análním nebo análně - genitálním styku.

Inkubační doba je 2-12 dní.

Léčba je možná antivirovými – virostatickými přípravky (acyklovir). Každý opar na genitálu by měl být vyšetřen lékařem – dermatovenerologem, zejména z důvodu odlišení od jiných STD, např. primárního stadia syfilis!!! Na počínající iniciální stadium oparu na rtu lze doporučit volně prodejné Herpesin či Zovirax. Opary na genitálu je lepší před lékařským vyšetřením nijak neošetřovat, abychom předešli možnému zkrácení následujících potřebných vyšetření, např. mikroskopického vyšetření k vyloučení syfilis.

Důležité: každý vřídek, který se vytvořil na genitálu, musí být vyšetřen dermatovenerologem. Je to především ve vašem zájmu, ne v zájmu lékaře!!

Do jakýchkoliv pupínků na genitálu proto nikdy nedoubejte ani nerýpejte. Pupínky HSV obsahují aktivní virus a jejich obsah je vysoce infekční!

Prevence: Užívání kondomu při sexuálních praktikách snižuje riziko infekce, avšak pokud se projevy nalézají mimo oblast krytou kondomem, pak kondom nechrání!